

Dysertacje doktorskie

w zakresie historii kultury fizycznej

(stan na 31.08.2007)

a) w uczelniach wychowania fizycznego

1. Marian Weinert: Rola TG „Sokół” w rozwoju wychowania fizycznego w szkołach w Galicji oraz wpływ na kształcenie nauczycieli wychowania fizycznego w tych szkołach w II połowie XIX wieku. AWF Warszawa, 29.12.1959 (prom. Stanisław Tync; rec. rec. Zygmunt Gilewicz, Jan Konopnicki, Ryszard Wroczyński).
2. Andrzej Wohl: Historyczne źródła rozwoju sportu i jego znaczenie społeczne. AWF Warszawa, 9.12.1960 (prom. Stefan Wołoszyn; rec. rec. Zygmunt Bauman, Zdzisław Grot, Ryszard Wroczyński).
3. Grzegorz Młodzikowski: Niektóre aspekty teorii wychowania fizycznego w świetle badań nad rozwojem utylitarnych form narciarstwa. AWF Warszawa, 26.09.1961 (prom. Zygmunt Gilewicz; rec. rec. Witold Dynowski, Ryszard Wroczyński).
4. Wacław Gniewkowski: Austriacka gimnastyka szkolna K. Gaulhofera i M. Streichera. AWF Warszawa, 5.12.1961 (prom. Stefan Wołoszyn; rec. rec. Wincenty Okoń, Ryszard Wroczyński).
5. Kazimierz Barański: Antoni Durski, jego działalność i wkład do rozwoju gimnastyki w Polsce. AWF Warszawa, 6.03.1962 (prom. Ryszard Wroczyński; rec. rec. Zdzisław Grot, Stefan Wołoszyn).
6. Jan Bugajski: Ludwik Bierkowski jako prekursor nowoczesnego wychowania fizycznego w Polsce w I połowie XIX wieku. AWF Warszawa, 20.11.1962 (prom. Jan Konopnicki; rec. rec. Henryk Smarzyński, Ryszard Wroczyński).
7. Aleksander Orchowski: Kształcenie nauczycieli wychowania fizycznego w Krakowie w II połowie XIX na przełomie XX wieku. AWF Warszawa, 26.03.1963 (prom. Henryk Smarzyński; rec. rec. Tadeusz Słowikowski, Ryszard Wroczyński).
8. Maria Rotkiewicz: Pierwsza wystawa sportowa w Warszawie w roku 1903 (na tle wystaw XIX w.) uwzględniając problematykę wychowania fizycznego i sportu.

AWF Warszawa, 17.11.1964 (prom. Ryszard Wroczyński; rec. rec. Henryk Smarzyński, Stefan Wołoszyn).

9. Aleksander Gutowski: Drogi rozwoju kultury fizycznej w Polsce Ludowej w latach 1944 – 1956. AWF Warszawa, 15.12.1964 (prom. Janusz Durko; rec. rec. Henryk Jabłoński, Ryszard Wroczyński).
10. Kajetan Hądzelek: Rozwój koncepcji i form kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego w Polsce do 1914 roku. AWF Warszawa, 9.02.1965 (prom. Ryszard Wroczyński; rec. rec. Jan Dobrzański, Stefan Wołoszyn).
11. Kazimierz Toporowicz: Powstanie i działalność TG „Sokół” w Krakowie na polu wychowania fizycznego pod koniec XIX i na początku XX wieku (1885 – 1914). AWF Warszawa, 13.04.1965 (prom. Henryk Smarzyński; rec. rec. Tadeusz Słowikowski, Ryszard Wroczyński).
12. Stanisław Moliere: Działalność Marii Weryho-Radziwiłłowiczowej w polskim ruchu wychowania przedszkolnego w zakresie wychowania fizycznego. AWF Warszawa, 26.10.1965 (prom. Ryszard Wroczyński; rec. rec. Maria Kwiatkowska, Roman Trzeźniowski).
13. Henryk Laskiewicz: Działalność robotniczych związków młodzieży polskiej w dziedzinie wychowania fizycznego i sportu w latach 1900 – 1930. AWF Warszawa, 16.11.1965 (prom. Ryszard Wroczyński; rec. rec. Kazimierz Wojciechowski, Stefan Wołoszyn).
14. Mikołaj Bończyk: Turystyka i wczasy robotników na Śląsku w latach 1918 – 1939. AWF Warszawa, 7.06.1966 (prom. Zygmunt Filipowicz; rec. rec. Jacek Koraszewski, Ryszard Wroczyński).
15. Czesław Borejsza: Początki i rozwój ciężkiej atletyki w Europie ze szczególnym uwzględnieniem Królestwa Polskiego. AWF Warszawa, 7.06.1966 (prom. Ryszard Wroczyński; rec. rec. Maciej Demel, Eugeniusz Geblewicz, Marian Weinert).
16. Ryszard Wieczorek: Działalność klubów sportowych w Poznaniu w latach 1919 – 1939. AWF Warszawa, 20.12.1966 (prom. Zdzisław Grot; rec. rec. Witold Jakóbczyk, Ryszard Wroczyński).
17. Stanisław Drażdżewski: Powstanie i działalność ludowych zespołów sportowych (1946 – 1964). AWF Warszawa, 13.06.1967 (prom. Henryk Słabek; rec. rec. Stanisław Arnold, Zygmunt Filipowicz, Roman Trzeźniowski).

18. Stanisław Gierwatowski: Geneza i rozwój turystyki mieszkańców wsi w Polsce na tle warunków społeczno-ekonomicznych (w latach 1918 – 1939). AWF Warszawa, 28.05.1968 (prom. Zygmunt Filipowicz; rec. rec. Dyzma Gałaj, Andrzej Wohl, Żabko Potopowicz).
19. Czesław Piskorski: Turystyka w województwie szczecińskim. Tradycje wczasowo – wypoczynkowe Dolnego Przyodrza, powojenny rozwój turystyki oraz wnioski wynikające z porównania okresu do 1945 roku i XX lecia 1945 – 1965. AWF Warszawa, 1.04.1969 (prom. Zygmunt Filipowicz; rec. rec. Mirosław Orłowski, Ryszard Wroczyński, Stanisław Zajączek).
20. Bernard Woltmann: Polska kultura fizyczna na Krajinie Złotowskiej i Zachodnich Kaszubach pod panowaniem niemieckim (1919 – 1939). WSWF Poznań, 30.06.1970 (prom. Zdzisław Grot; rec. rec. Jerzy Gaj, Janusz Pajewski).
21. Janina Pełkowska-Turati: Instytucje przedszkolne w Wielkim Księstwie Poznańskim w latach 1842 – 1918 ze szczególnym uwzględnieniem stanu wychowania fizycznego. WSWF Poznań, 30.06.1970 (prom. Zdzisław Grot; rec. rec. Stanisław Michalski, Janina Skarżewska).
22. Marian Tuliszka: Rozwój sportu pływackiego w Polsce w latach 1919 – 1939. WSWF Poznań, 16.12.1970 (prom. Zdzisław Grot; rec. rec. Jerzy Gaj, Witold Jakóbczyk).
23. Bernard Bartoszak: Kultura fizyczna na obszarze dawnego Pogranicza w latach 1918 – 1939. AWF Warszawa, 6.04.1971 (prom. Marian Weinert; rec. rec. Władysław Góra, Zdzisław Grot, Leonard Szymański).
24. Maria Grabowska: Niektóre problemy rozwoju bazy materialnej kultury fizycznej we Wrocławiu w latach 1945 – 1960. AWF Wrocław, 29.06.1971 (prom. Julian Jonkisz; rec. rec. Czesław Buczek, Leonard Szymański).
25. Anna Rybicka: Charakterystyka rozwoju sportu szkolnego we Wrocławiu w latach 1945 – 1957. AWF Wrocław, 29.06.1971 (prom. Julian Jonkisz, rec. rec. Leonard Szymański, Kazimierz Toporowicz).
26. Jan Smyrski: Dążenia do podniesienia studiów wychowania fizycznego w Polsce do rangi uniwersyteckiej w latach 1919 – 1939. AWF Wrocław, 12.10.1971 (prom. Marian Weinert; rec. rec. Jan Konopnicki, Jan Pachoński).
27. Adam Natanek: Rozwój wychowania fizycznego i sportu w szkolnictwie na ziemi lubuskiej (1945 – 1970). AWF Poznań, 22.06.1973 (prom. Jerzy Gaj; rec. rec. Wacław Gniewkowski, Bronisław Ratuś).

28. Jan Nowak: Ruch sportowy w Częstochowie (1887 – 1939). AWF Wrocław, 30.06.1973 (prom. Leonard Szymański; rec. rec. Kajetan Hądzelek, Wojciech Wrzesiński).
29. Zofia Kozłowiecka-Tyll: Taniec na scenie polskiej w Poznaniu w latach 1815 – 1919. AWF Poznań, 15.01.1974 (prom. Zdzisław Grot; rec. rec. Jerzy Gaj, Lech Trzeciakowski).
30. Teresa Ziółkowska: Niemieckie zrzeszenia gimnastyczne i sportowe w Poznańskim w latach 1815 – 1918. AWF Poznań, 15.01.1974 (prom. Zdzisław Grot, rec. rec. Jerzy Gaj, Franciszek Paprocki).
31. Marek Szczerbiński: Idee patriotyczne w działalności Sokolstwa Polskiego na obczyźnie w latach 1887 – 1918. AWF Kraków, 10.06.1975 (prom. Henryk Kocój; rec. rec. Adam Arebenda, Kazimierz Toporowicz).
32. Henryk Podgórski: Kultura fizyczna w Kielcach na tle przemian społeczno-ekonomicznych w latach 1863 – 1939. AWF Poznań, 24.06.1975 (prom. Zdzisław Grot; rec. rec. Franciszek Paprocki, Bernard Woltmann).
33. Ryszard Aleksander: Wychowanie fizyczne i sport w regionie sądeckim na tle przemian społeczno-ekonomicznych w okresie XXX – lecia PRL. AWF Kraków, 1.06.1976 (prom. Henryk Kocój; rec. rec. Włodzimierz Knobelsdorf, Kazimierz Toporowicz).
34. Andrzej Gąsiorowski: Polska kultura fizyczna na Warmii, Mazurach i Powiślu w latach 1920 – 1939. AWF Warszawa, 24.06.1976 (prom. Ryszard Wroczyński; rec. rec. Henryk Laskiewicz, Józef Miąso, Bernard Woltmann).
35. Bogusław Męcarski: Poglądy i działalność Stanisława Witalisa Ciechanowskiego w dziedzinie wychowania fizycznego pod koniec XIX i w pierwszej połowie XX wieku. AWF Kraków, 20.12.1976 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Henryk Kocój, Aleksander Orchowski).
36. Marian Deptuła: Wychowanie fizyczne i sport w Żywiecczyźnie w latach 1945 – 1947. AWF Kraków, 28.02.1977 (prom. Henryk Kocój; rec. rec. Włodzimierz Knobelsdorf, Kazimierz Toporowicz).
37. Maria Krzezińska: Życie i działalność Mariana Stanisława Tokarskiego w dziedzinie wychowania fizycznego pod koniec XIX i w pierwszej połowie XX wieku. AWF Kraków, 11.11.1977 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Jerzy Gaj, Adam Przyboś).

38. Wiesław Łoziński: Rozwój wychowania fizycznego młodzieży szkół tarnowskich w latach 1868 – 1918. AWF Kraków, 28.11.1978 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Kajetan Hądzelek, Czesław Majorek).
39. Maria Marek: Miejsce sportu w pedagogicznej koncepcji Thomasa Arnolda. AWF Warszawa, 22.01.1980 (prom. Grzegorz Młodzikowski; rec. rec. Stefan Wołoszyn, Ryszard Wroczyński).
40. Andrzej Matuszyk: Wartości estetyczne przyrody Tatr w „Ziemiorodztwie Karpatów” Stanisława Staszica jako składnik genezy ideologii taternictwa. AWF Kraków, 29.04.1980 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Jacek Kolbuszewski, Zbigniew Krawczyk).
41. Zbigniew Szafkowski: Rozwój sportu na Pomorzu Szczecińskim w latach 1945 – 1975. AWF Poznań, 27.06.1980 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Tadeusz Białecki, Jerzy Gaj).
42. Roman Korban: Dzieje gimnastyki i sportu polonijnego w Chicago (USA) w latach 1887 – 1974. AWF Poznań, 27.01.1981 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Jerzy Gaj, Waław Szyszkowski).
43. Jerzy Krzysztofowicz: Zarys historii kultury fizycznej w województwie koszalińskim w latach 1945 – 1975. AWF Poznań, 24.03.1981 (prom. Jerzy Gaj; rec. rec. Andrzej Czarnik, Bernard Woltmann).
44. Bogusława Grusiewicz: Działalność Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” na Górnym Śląsku w latach 1918 – 1939. AWF Kraków, 11.06.1981 (prom. Henryk Kocój; rec. rec. Janusz Jaros, Kazimierz Toporowicz).
45. Leonard Nowak: Problematyka kultury fizycznej w polskiej prasie zagranicznej Środkowej Europy w latach 1918 – 1939. AWF Poznań, 19.06.1981 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Jerzy Gaj, Andrzej Kwilecki).
46. Edward Janik: Rozwój koszykówki w Polsce w latach 1945 – 1973. AWF Poznań, 19.06.1981 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Jerzy Gaj, Kajetan Hądzelek).
47. Teresa Olejniczak: Znaczenie zabaw i gier ruchowych w działalności i poglądach wybranych polskich pedagogów XIX i XX wieku. AWF Poznań, 19.06.1981 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Henryk Kocój, Bernard Woltmann).
48. Wojciech Jans: Polonijna kultura fizyczna w Niemczech Środkowych do 1939 roku. AWF Poznań, 29.06.1981 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Jerzy Gaj, Jerzy Marczewski).

49. Bożena Bruska-Steffen: Rozwój lekkoatletyki w Polsce w latach 1919 – 1939. AWF Poznań, 29.06.1981 (prom. Jerzy Gaj; rec. rec. Zdzisław Grot, Bernard Woltmann).
50. Sławomir Wilk: Rozwój sportu w pierwszych latach Polski Ludowej. AWF Warszawa, 7.07.1981 (prom. Kajetan Hądzelek; rec. rec. Jerzy Gaj, Ryszard Wroczyński).
51. Gertruda Buczek: Kultura fizyczna ludności polskiej na Śląsku Zaolziańskim w okresie międzywojennym. AWF Warszawa, 14.04.1981 (prom. Henryk Laskiewicz; rec. rec. Józef Chlebowczyk, Ryszard Wroczyński).
52. Ryszard Wasztyl: Rozwój sportu robotniczego w Krakowie w latach 1918 – 1939. AWF Kraków, 8.11.1982 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Jerzy Gaj, Ludwik Mrocza).
53. Michał Słoniewski: Wychowanie fizyczne i sport w działalności polskich burżuazyjnych organizacji młodzieżowych w latach 1918 – 1939. AWF Warszawa, 8.11.1983 (prom. Kajetan Hądzelek; rec. rec. Bohdan Hillebrandt, Ryszard Wroczyński).
54. Stanisław Chemicz: Sport polski na terenie Krakowa w latach okupacji hitlerowskiej (1939 – 1945). AWF Kraków, 2.12.1983 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Kajetan Hądzelek, Ludwik Mrocza).
55. Mirosław Ponczek: Sport i wychowanie fizyczne w działalności organizacji młodzieżowych Zagłębia Dąbrowskiego (1945 – 1979). AWF Kraków, 21.11.1984 (prom. Henryk Kocój; rec. rec. Kazimierz Toporowicz, Leonard Szymański).
56. Hassan Mahmod Nagi: Geneza i rozwój piłki nożnej w wybranych krajach Zatoki Arabskiej do 1980 roku. AWF Poznań, 29.01.1985 (prom. prom. Zdzisław Grot, Jerzy Marczewski; rec. rec. Kajetan Hądzelek, Bernard Woltmann).
57. Tadeusz Karuga: Rozwój sportu na Górnym Śląsku w okresie międzywojennym. AWF Warszawa, 26.02.1985 (prom. Henryk Laskiewicz; rec. rec. Henryk Przybylski, Ryszard Wroczyński).
58. Franciszek Hawrysz: Rozwój kultury fizycznej w Legnicko-Głogowskim Zagłębiu Miedziowym w latach 1945 – 1975. AWF Wrocław, 28.05.1985 (prom. Leonard Szymański; rec. rec. Mirosława Chamcówna, Bernard Woltmann).

59. Zygmunt Twardowski: Zarys dziejów żeglarstwa polskiego w latach 1922 – 1939. AWF Poznań, 2.07.1985 (prom. Jerzy Gaj; rec. rec. Kajetan Hądzelek, Bernard Woltmann).
60. Marek Skawiński: Kultura fizyczna na Lubelszczyźnie w latach 1944 – 1974. AWF Warszawa, 29.04.1986 (Prom. Kajetan Hądzelek; rec. rec. Ryszard Szaflik, Ryszard Wroczyński).
61. Urszula Kowieska: Działalność związków zawodowych w dziedzinie kultury fizycznej na Dolnym Śląsku w latach 1945 – 1956. AWF Wrocław, 30.06.1986 (prom. Leonard Szymański; rec. rec. Mirosława Chamcówna, Henryk Laskiewicz).
62. Leszek Trybuś: Rozwój turystyki na ziemi lubuskiej w latach 1945 – 1975. AWF Poznań, 6.01.1987 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Jerzy Bogucki, Hieronim Szczegółka, Leonard Szymański).
63. Sławomir Tyszkowski: Rozwój judo w wybranych krajach europejskich w czasach najnowszych. AWF Poznań, 6.01.1987 (prom. Jerzy Gaj; rec. rec. Kajetan Hądzelek, Bernard Woltmann).
64. Piotr Godlewski: Rozwój zapaśnictwa w Polsce w latach 1918 – 1939. AWF Poznań, 2.06.1987 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Jerzy Gaj, Leonard Szymański).
65. Zbigniew Schwarzer: Ruch sportowy na Dolnym Śląsku w latach 1945 – 1980 i jego wkład w osiągnięcia sportu polskiego. AWF Wrocław, 5.06.1987 (prom. Leonard Szymański; rec. rec. Kajetan Hądzelek, Bernard Woltmann).
66. Andrzej Bogusz: Geneza sportu w Łodzi i jego rozwój do 1939 r. AWF Warszawa, 11.07.1988 (prom. Kajetan Hądzelek; rec. rec. Józef Śmiałowski, Tadeusz Ulatowski).
67. Dobiesław Dudek: Kultura fizyczna w programach i działalności polskich organizacji paramilitarnych na terenie Galicji przed I wojną światową. AWF Kraków, 16.02.1989 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Jerzy Gaj, Jacek Majchrowski).
68. Tomasz Jurek: Rozwój sportu na ziemi lubuskiej w latach 1945 – 1975. AWF Wrocław, 21.06.1989 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Jerzy Gaj, Leonard Szymański).
69. Maciej Łuczak: Rozwój szermierki w Polsce w okresie międzywojennym (1918 – 1939). AWF Poznań, 7.11.1989 (prom. Jerzy Gaj, rec. rec. Kajetan Hądzelek, Bernard Woltmann).

70. Janusz Płaczek: Rozwój koszykówki w Polsce w okresie międzywojennym. AWF Poznań, 7.11.1989 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Jerzy Gaj, Kajetan Hądzelek).
71. Zofia Cikirko: Kultura fizyczna na Lubelszczyźnie w latach 1918 – 1939. AWF Warszawa, 10.12.1991 (prom. Henryk Mierzwiński; rec. rec. Jan Jachymek, Grzegorz Młodzikowski).
72. Janusz Ślusarczyk: Dzieje polskiej turystyki i eksploracji w Beskidzie Żywieckim ze szczególnym uwzględnieniem masywu Babiej Góry od końca średniowiecza do roku 1918 na tle europejskim. AWF Katowice, 17.01.1992 (prom. Henryk Rechowicz; rec. rec. Henryk Kocój, Marek Szczerbiński).
73. Ignacy Krzewiński: Rozwój polskiej lekkoatletyki w latach 1945 – 1968. AWF Wrocław, 15.12.1992 (prom. Bernard Woltmann, rec. rec. Jerzy Gaj, Leonard Szymański).
74. Ewa Kałamacka: Kultura fizyczna w programach i działalności Związku Młodzieży Chrześcijańskiej - Polska YMCA w latach 1923 – 1939. AWF Kraków, 27.05.1993 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Andrzej Pilch, Bernard Woltmann).
75. Bronisław Czapik: Dzieje Towarzystwa Gimnastycznego : „Sokół” w Wadowicach na tle rozwoju kultury fizycznej w latach 1887 – 1918. AWF Kraków, 21.04.1993 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Ludwik Mroczka, Marek Szczerbiński).
76. Zdzisław Bujanowski: Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej w Polsce 1957 – 1989. AWF Wrocław, 20.04.1993 (prom. Zdzisław Pawluczuk; rec. rec. Teresa Wolańska, Leonard Szymański).
77. Henryk Pietrzak: Wychowanie fizyczne i sport w szkołach polskich województwa śląskiego w latach 1922 – 1939. AWF Wrocław, 28.10.1994 (prom. Henryk Laskiewicz; rec. rec. Jan Kantyka, Leonard Szymański).
78. Andrzej Urbańczyk: Samotny jachting oceaniczny w latach 1876 – 1993. AWF Kraków, 17.11.1994 (prom. Kazimierz Toporowicz; rec. rec. Leon Stanisław Gołąb, Jacek Czajewski, Leonard Szymański).
79. Andrzej Górski: Sport kwalifikowany w wojskowych klubach sportowych w Polsce w latach 1944 – 1989. AWF Wrocław, 28.02.1995 (prom. Zdzisław Pawluczuk; rec. rec. Henryk Rechowicz, Leonard Szymański).

80. Eligiusz Małolepszy: Dzieje kultury fizycznej i przysposobienia wojskowego w powiecie częstochowskim w latach 1918 – 1939. AWF Katowice, 10.04.1995 (prom. Marek Szczerbiński, rec. Henryk Rechowicz, Kazimierz Toporowicz).
81. Waldemar Moska: Propozycje optymalnych rozwiązań organizacyjnych w polskim sporcie w oparciu o retrospekcję historyczną i współczesny model zagraniczny. AWF Gdańsk, 30.06.1995 (prom. Leszek Gondek; rec. Zdzisław Pawluczuk, Bernard Woltmann).
82. Halina Zdebska: Bohater sportowy. Studium indywidualnego przypadku Bronisława Czecha (1908 – 1944). AWF Kraków, 21.09.1995 (prom. Józef Lipiec; rec. Zbigniew Krawczyk, Kazimierz Toporowicz).
83. Rajmund Tomik: Walerian Sikorski (1876 – 1940). Życie i dzieło. AWF Katowice, 30.04.1996 (prom. Henryk Rechowicz; rec. Jerzy Gaj, Stanisław Strzyżewski).
84. Piotr Halemba: Dzieje polskiej niezorganizowanej i zorganizowanej turystyki górskiej w Beskidzie Śląskim do roku 1918. AWF Katowice, 4.03.1997 (prom. Henryk Rechowicz; rec. Henryk Kocój, Marek Szczerbiński).
85. Ryszard Kulczycki: Rozwój tenisa stołowego w Polsce w latach 1919 – 1989. AWF Poznań, 18.03.1997 (prom. Bernard Woltmann; rec. Jerzy Gaj, Leszek Gondek).
86. Ewa Kuczaj-Jasińska (obec. Roszkowska): Przełom w alpinizmie europejskim w latach trzydziestych XX wieku. AWF Kraków, 12.06.1997 (prom. Andrzej Paczkowski; rec. Julian Dybiec, Kazimierz Toporowicz).
87. Grzegorz Cwojdzinski: Rozwój kreglarstwa na ziemiach polskich do 1975 r. AWF Poznań, 28.10.1997 (prom. Bernard Woltmann; rec. Jerzy Gaj, Andrzej Gąsiorowski, Leonard Szymański).
88. Jarosław Jaszczur-Nowicki: Infrastruktura sportowa województwa elbląskiego w latach 1975 – 1995. AWF Gdańsk, 25.11.1997 (prom. Leszek Gondek; rec. Zdzisław Pawluczuk, Bernard Woltmann).
89. Małgorzata Kitowska: Turystyka i krajoznawstwo w polskim szkolnictwie powszechnym i średnim ogólnokształcącym w latach 1918 – 1939. AWF Poznań, 13.01.1998 (prom. Marek Szczerbiński; rec. Henryk Rechowicz, Bernard Woltmann).

90. Jerzy Urniaż: Sport kwalifikowany w województwie olsztyńskim w latach 1945 – 1975. AWF Gdańsk, 22.04.1998 (prom. Andrzej Gąsiorowski; rec. rec. Henryk Laskiewicz, Zdzisław Pawluczuk, Bernard Woltmann).
91. Zbigniew Anton: Infrastruktura organizacyjna i materialno-techniczna kultury fizycznej w mieście Gdańsku (1807 – 1919). AWF Gdańsk, 29.04.1998 (prom. Leszek Gondek; rec. rec. Jerzy Gaj, Zdzisław Pawluczuk).
92. Adam Kula: Wybrane elementy kultury fizycznej w polskiej Marynarce Wojennej w latach 1918 – 1989. AWF Gdańsk, 26.05.1998 (prom. Antoni Komorowski; rec. rec. Leszek Gondek, Józef W. Dyskant).
93. Dorota Kusa: Rozwój lekkoatletyki w ramach Śląskiego Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki w latach 1922 – 1992. AWF Katowice, 9.12.1998 (prom. Henryk Rechowicz; rec. rec. Stanisław Socha, Bernard Woltmann).
94. Teresa Drozdek-Małolepsza: Dzieje Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” okręgu częstochowskiego w latach 1906 – 1939. AWF Gdańsk, 6.01.1999 (prom. Zdzisław Pawluczuk; rec. rec. Leszek Gondek, Bernard Woltmann).
95. Renata Golanko: Kultura fizyczna w województwie białkopodlaskim w latach 1975 – 1995. AWF Poznań, 12.01.1999 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Henryk Mierziński, Teresa Ziółkowska).
96. Anna Klinik: Rola Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w krzewieniu polskiej kultury fizycznej na Śląsku Opolskim w latach 1895 – 1939. AWF Kraków, 11.03.1999 (prom. Henryk Kocój; rec. rec. Henryk Rechowicz, Kazimierz Toporowicz).
97. Ewa Polak: Historia akrobatyki sportowej w Polsce na tle światowym. AWF Katowice, 23.02.2000 (prom. Henryk Rechowicz; rec. rec. Sławomir Drozdowski, Mirosław Ponczek, Kazimierz Toporowicz).
98. Artur Kurek: Kolarstwo na terenie Galicji w latach 1867 – 1899. AWF Kraków, 8.06.2000 (prom. Ryszard Wasztyl; rec. rec. Leonard Szymański, Kazimierz Toporowicz).
99. Krzysztof Warchoń: Kultura fizyczna w województwie przemyskim 1975 – 1998. AWF Warszawa, 16.12.2000 (prom. Henryk Mierziński; rec. rec. Kazimierz Obodyński, Karol Poznański).
100. Małgorzata Orlewicz-Musiał: Polskie nurkowanie swobodne. Dzieje, organizacje, wartości. AWF Kraków, 10.01.2002 (prom. Józef Lipiec; rec. rec. Tadeusz Łobożewicz, Kazimierz Toporowicz).

101. Grażyna Biczysko: Kultura fizyczna w Związku Harcerstwa Polskiego do września 1939 r. AWF Poznań, 26.03.2002 (prom. Marek Szczerbiński; rec. rec. Henryk Kocój, Bernard Woltmann).
102. Małgorzata Nowacka: Wychowanie fizyczne i sport w szkolnictwie podstawowym, średnim ogólnokształcącym i zawodowym w Lesznie w latach 1945 – 1998. AWF Poznań, 26.03.2002 (prom. Jerzy Gaj; rec. rec. Leonard Nowak, Lech Trzeciakowski).
103. Wiesław Pięta: Rozwój sportu akademickiego w Częstochowie w latach 1945 – 1998. AWF Katowice, 9.05.2002 (prom. Mirosław Ponczek; rec. rec. Jerzy Gaj, Henryk Rechowicz).
104. Kazimierz Niemierka: Rozwój kultury fizycznej w Dolnośląskim Zagłębiu Węglowym w latach 1945 – 2000. AWF Wrocław, 17.06.2002 (prom. Marek Ordyłowski; rec. rec. Henryk Rechowicz, Leonard Szymański).
105. Przemysław Pieczyński: Polonijna kultura fizyczna w Północnej Francji w latach 1910 – 1940. AWF Poznań, 29.10.2002 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Andrzej Gąsiorowski, Leonard Nowak).
106. Renata Urban: Rozwój sportu jeździeckiego w Polsce w latach 1918 – 1939. AWF Poznań, 18.06.2003 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Jerzy Gaj, Karol Poznański).
107. Ryszard Staroń: Wychowanie fizyczne i sport w państwowych męskich szkołach ogólnokształcących w Krakowie w latach 1918 – 1939. AWF Kraków, 3.07.2003 (prom. Ryszard Wasztyl; rec. rec. Zygmunt Ruta, Kazimierz Toporowicz).
108. Maciej Huzarski: Rozwój wychowania fizycznego i sportu w mieście Rzeszowie w latach 1875 – 1989. AWF Katowice, 17.09.2003 (prom. Henryk Rechowicz; rec. rec. Jerzy Gaj, Mirosław Ponczek).
109. Stanisław Zaborniak: Lekkoatletyka na ziemiach polskich w latach 1867 – 1918. AWF Poznań, 16.03.2004 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Tomasz Jurek, Kazimierz Toporowicz).
110. Paweł Król: Kultura fizyczna w województwie tarnobrzeskim w latach 1975 – 1998. AWF Poznań, 16.03.2004 (prom. Kazimierz Obodyński; rec. rec. Henryk Mierzwiński, Bernard Woltmann).

111. Radosław Targosz: Mieczysław Orłowicz (1881 – 1959). Etos pioniera turystyki, działacza i publicyisty sportowego. AWF Kraków, 19.01.2005 (prom. Józef Lipiec; rec. rec. Zbigniew Krawczyk, Bernard Woltmann).
112. Barbara Pędraszewska: Sport w Warszawie w dwudziestoleciu międzywojennym. AWF Warszawa, 15.02.2005 (prom. Karol Poznański; rec. rec. Jerzy Nowocień, Bernard Woltmann).
113. Aleksander Wiecheć: Rozwój narciarstwa w Małopolsce zachodniej 1892 – 1939. AWF Katowice, 20.04.2005 (prom. Mirosław Ponczek; rec. rec. Marian Stolarczyk, Bernard Woltmann).
114. Joanna Kuriańska-Wołoszyn: Rozwój gimnastyki w Polsce w latach 1918 – 1939. AWF Poznań, 25.11.2005 (prom. Leonard Nowak).
115. Grzegorz Bieńczyk: Turystyka kwalifikowana w działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w latach 1950 – 1990. ZWKF Gorzów Wlkp., 13. 06. 2006 (prom. Jerzy Gaj; rec. rec. Zbigniew Krawczyk, Bernard Woltmann).
116. Grzegorz Bielec: Rozwój polskiej gimnastyki sportowej (1867 – 2000). AWF Katowice, 26. 06. 2006 (prom. Mirosław Ponczek; rec. rec. Leonard Nowak, Jan Ślężyński).
117. Aleksy Chmiel: Turystyka w Polsce Ludowej (1945 – 1989). ZWKF Gorzów Wlkp., 30. 06. 2006 (prom. Jerzy Gaj; rec. rec. Zbigniew Krawczyk, Bernard Woltmann).
118. Magdalena Krawczyk: Szkolne wychowanie fizyczne na Rzeszowszczyźnie w latach 1944 – 1998. AWF Katowice, 13. 02. 2007 (prom. Bernard Woltmann; rec. rec. Leonard Nowak, Mirosław Ponczek).
119. Grzegorz Wieczorek: Życie i działalność sportowa w kraju i na obczyźnie generała Kazimierza Głabisza (1893 – 1981). ZWKF Gorzów Wlkp., 03. 07. 2007 (prom. Tomasz Jurek).

b) w innych uczelniach

1. Adolf Segner: Polski ruch sportowy na Śląsku Opolskim w latach 1922 – 1939. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Opolu, 1964 (prom. Władysław Dziewulski).

2. Leonard Szymański: Rozwój higieny i wychowania fizycznego w szkołach Królestwa Polskiego w latach 1864 – 1914 w świetle czasopiśmiennictwa lekarskiego i pedagogicznego. Uniwersytet Wrocławski, 1965 (prom. Wojciech Wrzesiński).
3. Seweryn Warsicki: Kultura fizyczna w Wielkopolsce w latach 1919 – 1927. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 1965 (prom. Zdzisław Grot).
4. Zofia Dowgird: Formy gry w palanta na obszarze Polski. Uniwersytet Wrocławski, 1967 (prom. Józef Gajek).
5. Anna Ryfa: Działalność „Sokoła” w Niemczech w latach 1884 – 1918. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 1972 (prom. Lech Trzeciakowski).
6. Zdzisław Piątek: Działalność oświatowo-wychowawcza „Sokoła” w środowisku Polonii amerykańskiej w latach 1887 – 1918. Uniwersytet Gdański, 1978 (prom. Kazimierz Kubik).
7. Tadeusz Bogucki: Związek Strzelecki w Polsce w latach 1919 – 1939. Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, 1987 (prom. Mieczysław Wojciechowski).
8. Ryszard Wryk: Akademicki Związek Sportowy 1908/9-1944. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 1988 (prom. Antoni Czubiński).
9. Jan M. Snopko: Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Galicji 1867 – 1914. Uniwersytet Warszawski, 1994 (prom. Mieczysław Wrzosek).
10. Krzysztof Strykowski: Organizacja i działalność „Sokoła” w Wielkopolsce w latach 1918 – 1939. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 1995 (prom. Edmund Makowski).
11. Andrzej Bogucki: „Sokół” na Pomorzu 1893 – 1939. Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, 1997 (prom. Mieczysław Wojciechowski).
12. Piotr Rozwadowski: Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego w latach 1927 – 1939. Akademia Obrony Narodowej – Wojskowy Instytut Historyczny w Warszawie, 2000 (prom. Kazimierz Pindel).
13. Wojciech Półchłopek: Kultura fizyczna i sport w obozach jenieckich Wehrmachtu i NKWD (1939 – 1945). Uniwersytet Opolski, 2002 (prom. Stanisław Senft).
14. Marek Mariański: Sport szkolny na Warmii i Mazurach oraz jego rola w procesie wychowania dzieci i młodzieży (1945 – 1990). Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Opolu, 2004 (prom. Andrzej Gąsiorowski).
15. Piotr Niewęgłowski: Wychowanie fizyczne i sport w Wojskowej Akademii Technicznej w latach 1951-2003. Uniwersytet w Białymstoku, 2005 (prom. Czesław Grzelak).

16. Jarosław Rokicki: Żydowski ruch sportowy i turystyczny w Polsce w pierwszej połowie XX wieku. Uniwersytet Warszawski, 2005 (prom. Jerzy Tomaszewski).
17. Robert Gawkowski: Warszawskie kluby sportowe w latach 1918-1939 i ich działalność społeczna i kulturalna. Uniwersytet Warszawski, 2007 (prom. Szymon Rudnicki).

Przewody wszczęte

1. Sławomir Pilarek: Działalność Szkolnego Związku Sportowego na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w latach 1957-1998. AWF Katowice, 16.04.2002 (prom. Mirosław Ponczek).
2. Bogumiła Zarych: Sport w propagandzie państwowej w Polsce w latach 1948-1956. UW Wrocław, 16.06.2002 (prom. Jan Kęsik).
3. Adam Fryc: Rozwój piłki nożnej w Europie w latach 1867-1914. AWF Katowice, 20.05.2003 (prom. Mirosław Ponczek).
4. Rafał Szubert: Kultura fizyczna w przemianach wsi polskiej w latach 1944-1956. AWF Wrocław, 3.07.2003 (prom. Jan Kęsik).
5. Wioleta Malinowska: Młodzież szkolna i pozaszkolna w polskim ruchu sportowym na Wileńszczyźnie 1918-1939. UWM Olsztyn, 25.06. 2004 (prom. Andrzej Gąsiorowski).
6. Agnieszka Litwińska-Pruciak: Sport osób niepełnosprawnych w Górnośląskim Okręgu Przemysłowym w latach 1962-2000. AWF Katowice, 6.07.2004 (prom. Mirosław Ponczek).
7. Beata Marszałek: Wychowanie fizyczne i sport w Zabrze. AWF Katowice, 6.07.2004 (prom. Mirosław Ponczek).
8. Agnieszka Tyc: Rozwój piłki ręcznej na Śląsku w latach 1922-1993. AWF Katowice, 19.04.2005 (prom. Henryk Kocój).
9. Tomasz Dubrawski: Stanisław Flieger – organizator polskiego życia sportowego na Górnym Śląsku (1891-1941). AWF Katowice, 24.05.2005 (prom. Mirosław Ponczek).
10. Rafał Sobecki: Koszykówka mężczyzn na Górnym Śląsku w latach 1922-1998. AWF Katowice, 28.06. 2005 (prom. Mirosław Ponczek).
11. Iwona Pezdan-Śliż: Kultura fizyczna w województwie rzeszowskim w latach 1975-1998. ZWKF Gorzów Wlkp., 27.09.2005 (prom. Bernard Woltmann).

12. Małgorzata Jacko: Katolickie Stowarzyszenie Sportowe Rzeczypospolitej Polskiej 1992-2004. AWF Kraków, 17.11. 2005 (prom. Mirosław Ponczek).
13. Iwona Tabaczek-Bejster: Działalność programowa i sportowa wodnych służb ratowniczych w Polsce w latach 1945-1989. ZWKF Gorzów Wlkp., 31. 01. 2006 (prom. Bernard Woltmann).
14. Paweł Świder: Kultura fizyczna w województwie krośnieńskim w latach 1975-1998. ZWKF Gorzów Wlkp., 7. 03. 2006 (prom. Kazimierz Obodyński).
15. Przemysław Markowicz: Kultura fizyczna w Tarnowie w latach 1867-1918. AWF Kraków, 20. 04. 2006 (prom. Dobiesław Dudek).
16. Justyna Lenik: Dzieje lekkoatletyki na Rzeszowszczyźnie w latach 1905-2004. ZWKF Gorzów Wlkp., 11. 07. 2006 (prom. Bernard Woltmann).
17. Paweł Lenik: Rozwój koszykówki w Polsce w latach 1973-2004. ZWKF Gorzów Wlkp., 11. 07. 2006 (prom. Kazimierz Obodyński).
18. Andrzej Kowal: Gry sportowe na Podkarpaciu (1945-1998). ZWKF Gorzów Wlkp., 26. 09. 2006 (prom. Ewa Kałamacka).
19. Zbigniew Wójcik: Jeździectwo na Warmii i Mazurach w latach 1945-1998. ZWKF Gorzów Wlkp., 26. 09. 2006 (prom. Andrzej Gąsiorowski).
20. Aneta Rejman: Rozwój sportu szkolnego w Polsce południowo-wschodniej w latach 1945-1998. ZWKF Gorzów Wlkp., 24. 10. 2006 (prom. Ewa Kałamacka).
21. Artur Kowalczyk: Rozwój kajakarstwa wyczynowego w Polsce w latach 1928-1989. ZWKF Gorzów Wlkp., 23. 01. 2007 (prom. Leonard Nowak).
22. Marta Przydział: Rozwój turystyki na Podkarpaciu w latach 1945-1989. ZWKF Gorzów Wlkp., 23. 01. 2007 (prom. Bernard Woltmann).
23. Rafał Kołodziej: Działalność Polskiego Związku Narciarskiego w latach 1919-2005. ZWKF Gorzów Wlkp., 19.06.2007 (prom. Ewa Kałamacka).

Tematy podjęte

1. Małgorzata Bilińska-Książkiewicz: Sporty pływackie w Polsce w latach 1945-1989 (opiek. nauk. Bernard Woltmann).
2. Dorota Czernisz: Historia sportowego tańca towarzyskiego w Polsce (opiek. nauk. Tomasz Jurek i Leonard Szymański)

3. Bogdan Dembowski: Turystyka w Trzeciej Rzeczypospolitej (opiek. nauk. Jerzy Gaj).
4. Agnieszka Dobrowolska: Siatkówka plażowa na świecie 1920-2004 (opiek. nauk. Bernard Woltmann).
5. Damian Donder: Historia sportu samochodowego w Polsce do 1989 roku (opiek. nauk. Tomasz Jurek)
6. Maciej Droń: Kultura fizyczna w programach i działalności sanacji na Górnym Śląsku w latach 1926-1939 (opiek. nauk. Mirosław Ponczek)
7. Jarosław Drzewiecki: Rozwój i osiągnięcia Ludowych Zespołów Sportowych w latach 1975-1998 (opiek. nauk. Tomasz Jurek)
8. Zbigniew Graczyk: Polska szkoła biegów średnich i długich oraz główni jej przedstawiciele w latach 1951-1966 (opiek. nauk. Bernard Woltmann i Leonard Szymański)
9. Barbara Grańska: Polonijna kultura fizyczna w Westfalii-Nadrenii do 1939 roku (opiek. nauk. Bernard Woltmann i Dithelm Blecking)
10. Dariusz Grzyb: Kultura fizyczna w województwie nawosądeckim 1975-1998 (opiek. nauk. Eligiusz Małolepszy).
11. Tomasz Grzybowski: Historia piłki siatkowej w Polsce po drugiej wojnie światowej (opiek. nauk. Bernard Woltmann i Leonard Szymański)
12. Halina Hanusz: Akademicki Związek Sportowy w Polsce (1945-1989) na tle akademickiego ruchu sportowego na świecie (opiek. nauk. Tomasz Jurek)
13. Olga Jaeger: Powstanie i rozwój Niemieckiego Związku Gimnastycznego w Polsce w latach 1918-1939 (opiek. nauk. Tomasz Jurek i Dithelm Blecking)
14. Jolanta Krawsz: Lekkoatletyka w Polsce w latach 1968-2004 (opiek. nauk. Bernard Woltmann)
15. Dawid Krystek: Kultura fizyczna w województwie leszczyńskim 1975-1998 (opiek. nauk. Jerzy Gaj).
16. Paweł Kukła: Rola profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego w działalności na rzecz rozwoju kultury fizycznej w Galicji do 1939 roku (opiek. nauk. Ewa Kałamacka)
17. Marek Kurek: Wychowanie fizyczne i sport w studiach wychowania fizycznego wyższych uczelni państwowych w Polsce do 1998 roku (opiek. nauk. Maciej Łuczak)
18. Marek Kuśnierz: Jeździectwo na Rzeszowszczyźnie w latach 1919-1998 (opiek. nauk. Bernard Woltmann).
19. Mariusz Leszczyński: Zarządzanie kulturą fizyczną na ziemi lubuskiej po 1989 roku (opiek. nauk. Marek Szczerbiński)

20. Zbigniew Lewkowicz: Sport osób niepełnosprawnych w Polsce do 2000 roku (opiek. nauk. Tomasz Jurek)
21. Karol Łebkowski: Kultura fizyczna w województwie łomżyńskim w latach 1975-1998 (opiek. nauk. Henryk Mierzwiński).
22. Dorota Madej: Kultura fizyczna i turystyka na ziemi lubuskiej w latach 1945-1998 w świetle danych statystycznych (opiek. nauk. Leonard Szymański).
23. Rafał Magda: Powstanie i rozwój taekwondo w Polsce w latach 1974-2000 (opiek. nauk. Tomasz Jurek)
24. Julian Michalik: Organizacja i zarządzanie kulturą fizyczną w szkolnictwie województwa lubuskiego po 1998 roku (opiek. nauk. Marek Szczerbiński).
25. Jacek Mośny: Gry i zabawy ruchowe na Górnym Śląsku w organizacjach polskich i niemieckich w latach 1860-1939 (opiek. nauk. Mirosław Ponczek)
26. Marcin Obodyński: Sporty motorowodne i narciarstwo wodne w Polsce w latach 1908-1989 (opiek. nauk. Bernard Woltmann).
27. Grzegorz Opaliński: Piłka nożna na Podkarpaciu w latach 1905-1998 (opiek. nauk. Bernard Woltmann).
28. Zbigniew Pacelt: Rozwój pięcioboju nowoczesnego w Polsce do 2000 roku (opiek. nauk. Tomasz Jurek)
29. Jerzy Platta: Sport strzelecki w Polskim Związku Łowieckim w latach 1944-1989 (opiek. nauk. Jerzy Gaj)
30. Magda Pluskota: Geneza i działalność polskiego skautingu w Rosji w latach 1912-1924 (opiek. nauk. Marek Szczerbiński)
31. Adam Polański: Kultura fizyczna w województwie legnickim w latach 1975-1998 (opiek. nauk. Leonard Nowak)
32. Stanisław Rosiński: Kultura fizyczna na Opolszczyźnie w latach 1945-1998 (opiek. nauk. Tomasz Jurek)
33. Anna Sobiak: Turystyka w Wielkopolsce w czasach zaboru pruskiego i Drugiej Rzeczypospolitej (opiek. nauk. Jerzy Gaj)
34. Janusz Stefańczak: Geneza i ewolucja sportu żużlowego w Polsce do lat sześćdziesiątych XX wieku (opiek. nauk. Tomasz Jurek i Leonrad Szymański)
35. Robert Stępnik: Rozwój triathlonu w Polsce do 2004 roku (opiek. nauk. Tomasz Jurek)
36. Danuta Stysło: Kultura fizyczna na ziemi wadowickiej w latach 1918-2000 (opiek. nauk. Mirosław Ponczek)

37. Sławomir Szwed: Rozwój wychowania fizycznego i sportu w Raciborzu w latach 1935-2000 (opiek. nauk. Mirosław Ponczek)
38. Piotr Szyszkowski: Rozwój kultury fizycznej w województwie siedleckim w latach 1975-1998 (opiek. nauk. Jerzy Gaj)
39. Krzysztof Wojtkiewicz: Turystyka w Związku Harcerstwa Polskiego 1919-1989 (opiek. nauk. Jerzy Gaj).
40. Agnieszka Walczak: Wychowanie fizyczne i sport w szkolnictwie podstawowym, średnim ogólnokształcącym i zawodowym w Szczecinie w latach 1945 – 2005 (opiek. nauk. Leonard Nowak)
41. Paweł Zarembski: Wychowanie fizyczne i sport w Związku Harcerstwa Polskiego po drugiej wojnie światowej (opiek. nauk. Marek Szczerbiński)
42. Jerzy Zygalski: Zagospodarowanie turystyczne Ziemi Odzyskanych w latach 1944-1956 (opiek. nauk. Jerzy Gaj)